

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/25/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414201607
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8414201607.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa vo veci starostlivosti súdu o mal. deti: 1. R. I., nar. XX. X. XXXX, 2. M. I., nar. X. X. XXXX, 3. S., nar. XX. X. XXXX, všetci bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, na návrh otca C. I., nar. XX. X. XXXX v G., trvale bytom D. D. E., E. XXX/XXX, t. č. X., D. XX proti matke S. I., nar. X. X.. XXXX v T., trvale bytom D. D. E., E. XXX/XXX, v konaní o zníženie výživného a úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 6P 32/2014-20 zo dňa 23.4.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok vo výroku I. tak, že sa m e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok č.k. 3C/129/2008-21 zo dňa 23.04.2009 vo výroku o výživnom pre mal. R. a M. tak, že sa z n i ž u j e výživné pre mal. R. zo sumy 216,- Eur na sumu 140,- Eur mesačne a na mal. M. zo sumy 116,- Eur na sumu 90,- Eur mesačne, ktoré je povinný otec platiť vždy do 15-dňa v mesiaci k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvého stupňa“) výrokom č. I. návrh otca na zníženie výživného na mal. R. a mal. M. zamietol.

Rozhodnutie o zmietnutí návrhu na zníženie výživného odôvodnil cit.: „Po vykonanom dokazovaní súd zistil, že po rozvode manželstva rodičia mal. detí Jackovičových obnovili spolužitie a z tohto spolužitia pochádza aj mal. S., nar. XX. X. XXXX. Je zrejmé, že rodičia žili v spoločnej domácnosti do 21. 11. 2013, kedy sa otec zo spoločnej domácnosti odsťahoval vzhľadom na to, že sa zamestnal mimo miesta svojho trvalého bydliska. Je síce pravdou, že jeho príjem je oproti obdobia, kedy bolo manželstvo rozvedené nižší, avšak aj v súčasnej dobe je natoľko vysoký, že otec môže uhrádzať výživné, stanovené mu pri rozvode manželstva aj vzhľadom na skutočnosť, že mal. R. má zdravotné problémy. Z týchto dôvodov súd zamietol návrh otca o zníženie výživného a je presvedčený, že doteraz stanovené výživné na mal. deti R. a M. je primerané tak zárobkovým schopnostiam a možnostiam oboch jeho rodičov, ako aj je primerané odôvodneným potrebám mal. detí.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Predchádzajúce rozhodnutie o výživnom (2009) bolo založené na tom, že v tejto dobe pracoval v zahraničí, kde v roku 2007 odišiel po vzájomnej dohode v tom čase s manželkou v snahe zabezpečiť pre rodinu lepší príjem. Odlúčenie malo za následok rozvod. V roku 2010 obnovili spolužitie do konca roku 2013 a narodilo sa im ďalšie dieťa. Jeho príjem v zahraničí dosahoval 1400

Eur. Toho času je jeho príjem vo výške 820 Eur brutto, cca 620 Eur netto. K zmene pomerov na jeho strane nepochybne došlo. Nie je v jeho pomeroch platenie výživného spolu na 3 deti vo výške 382 Eur. Na druhej strane príjem matky je aj s materským príspevkom vo výške 800 Eur. Poukázal tiež na bezdôvodne vedenú exekúciu voči nemu, kde ako oprávnená vystupuje matka.

Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok vo výroku I. zmenil a výživné na mal R. znížil na sumu 100 Eur a na mal. M. na sumu 80 Eur.

K podanému odvolaniu sa vyjadrila matka navrhujúc rozsudok v napadnutom výroku ako správny potvrdiť. Uviedla, že jej príjem mesačne je 876 Eur. Poukázala na úvery, ktoré musí splácať, a ktoré ju donútil vziať odporca.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 16 ods. 1,3 O.s.p.) a zistil, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie (§ 219 ods. 1 O.s.p.) ani na zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.) napadnutého rozsudku vo výroku I.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 159 ods. 3 O.s.p., i ust. § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“). Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (prekážka *res iudicatae* - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ust. § 163 O.s.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok, alebo na plnenia v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok (*clausula rebus sic stantibus*). Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom, alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 ZoR. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie, či reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Touto zásadou sa musel súd riadiť aj pri rozhodovaní o podanom návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu je len to, či sa výrazne, trvale, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávnených, alebo na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa, alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov.

Posúdenie všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Pritom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

Na základe uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie a nesprávne však porovnal majetkové pomery oboch rodičov ako aj odôvodnené potreby mal. detí v čase poslednej úpravy a v súčasnosti a na základe uvedeného nesprávne vec právne posúdil.

Predchádzajúca právna úprava pomerov bola rozsudok Okresného súdu Kežmarok č.k. 3C 129/2008-21 zo dňa 23.9.2009. Výživné na mal. R. bolo určené vo výške 216 Eur a na mal. M. v sume 116 Eur, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o výkon rodičovských práv a povinností. Rodičovská dohoda vychádzala zo stavu, že otec pracoval toho času v zahraničí (E. J.). Z obsahu spisu vyplýva, že v tom období jeho príjem dosahoval príjem cca 1200 - 1400 libier (čl. 18).

Toho času sa príjem otca podstatne znížil. Pracuje vo X. v spoločnosti HIRJAK-HARDWOOD, s.r.o. s mesačným príjmom podstatne nižším ako mal v čase predchádzajúceho rozhodnutia, za november 2013 čistá mzda 239,62 Eur, za december 2013 čistá mzda 642,03 Eur, za január 2014 čistá mzda 642,44 Eur, za február čistá mzda 2014 864,41 Eur (čl. 12, 13).

Odvolací súd v prvom rade za tohto stavu posudzoval, či nedošlo zo strany povinného rodiča k vzdaniu sa dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu tým, že ukončil lepšie platenú prácu vo E. J. a pracuje na D. za príjem o polovicu nižší.

Z obsahu spis je nepochybné, že potom, čo sa manželia rozviedli, obnovili spolužitie. Z tohto obnoveného vzťahu sa im narodil mal. S.. Od roku 2009 opäť pracoval na D.. V novembri sa zamestnal v spoločnosti HIRJAK-HARDWOOD s.r.o.

Nemožno dospieť k záveru, že by sa otec vzdal výhodnejšieho zamestnania tým, že sa vrátil na D., keďže sa opätovne pokúsili žiť spolu s matkou a deťmi ako rodina a dokonca z tohto obnoveného vzťahu sa narodil mal. S.. Opätovné stroskotanie vzťahu a následnú zmenu pracovnej pozície s nižším príjmom nemožno so spätnou účinnosťou vyhodnotiť ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania.

Podstatná zmena pomerov na strane otca je preto daná.

Matka mal. detí je zamestnaná ako zdravotná sestra s príjmom cca 600 Eur. Je poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov vo výške 276 Eur.

Čo sa týka mal. detí, R. a M., ich odôvodnené potreby vzrástli s pribúdajúcim vekom (predchádzajúca právna úprava v roku 2009). Mal. R. ma pretrvávajúce problémy so srdcom a chodí na vyšetrenie do J.. Mal. M. je zdravé dieťa.

Otec preukázal, že na jeho strane od posledného rozhodnutia súdu došlo k takej zmene pomerov, že nie je schopný výšku výživného v doposiaľ určenej výške splácať. Nie je však dôvodným zníženie výživného vo výške, v ktorej sa zníženia podaným návrhom dožaduje, a to na mal. R. vo výške 70 Eur a na mal. M. vo výške 60 Eur.

Starostlivosť a výchova o maloleté dieťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktorú umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. Materiálne podmienky sa zabezpečujú prostredníctvom vyživovacej povinnosti.

Nemožno opomenúť, že mal. R. má zdravotné ťažkosti spojené so srdcom, s čím sú nepochybne zvýšené výdavky. Zníženie na sumu 100 Eur nie je dôvodné tiež z dôvodu, že otec sám v podanom návrhu navrhol určenie výživného na mal. S. na sumu 50 Eur. Mal. S. má jeden a pol roka a problémy s obličkami. Na druhej strane je mal. R. vo veku 9 rokov, navštevuje základnú školu a má zdravotné problémy. Rovnako tak mal. M. je vo veku 7 rokov, navštevuje základnú školu. Rovnako tak je potrebné prihliadnuť na osobnú starostlivosť matky o maloleté deti.

So zreteľom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd zastáva názor, že podmienky na zníženie výživného v predmetnej veci boli dané. Podstatné zmena pomerov na strane povinného rodiča je preukázaná.

Zníženie výživné na mal. R. zo sumy 216 Eur na sumu 140 Eur a na mal. M. zo sumy 116 Eur na sumu 90 Eur počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku zohľadňuje záujem mal. detí, ich odôvodnené potreby spojené tiež so zhoršeným zdravotným stavom mal. R. a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, otca. Zníženie výživné od 1.12.2013 nepovažoval za súladné so záujmom mal. detí, pretože napriek tomu, že príjem otca sa síce podstatne znížil, nepochybne však od poslednej úpravy odôvodnené potreby na strane mal. detí, R. a M. vzrástli.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrok I. postupom podľa § 220 zmenil tak, že sa mení rozsudok Okresného súdu Kežmarok č.k. 3C/129/2008-21 zo dňa 23.04.2009 vo výroku o výživnom pre mal. R. a M. tak, že sa znižuje výživné pre mal. R. zo sumy 216,- Eur na sumu 140,- Eur mesačne a na mal. M. zo sumy 116,- Eur na sumu 90,- Eur mesačne, ktoré je povinný otec platiť vždy do 15-dňa v mesiaci k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.